Székesfejérvár, 1902. IX. évfolyam, 136. szám. Csütörtök, november 27.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutam ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katholikusok törekvéseinek előmozditására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesitett új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő: BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este. Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1. Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdékben.

A kisiparosok küzdelme.

Irta: dr. Ernszt Sándor, orsz. képviselő.

Évek óta napirenden van az ipartörvény módositása s tulajdonképen még sincs napirenden. Sokkal jelentéktelenebb, apróbb kérdések minduntalan leszoritják a kisiparosok ezen legfontosabb ügyét s nincs, a ki ennek utját állja, nincs, a ki e miatt a felelős embereket kellő módon kérdőre vonja. Az iparügyekkel foglalkozó miniszteri tanácsos, Abonyi, három év előtt az iparosok kongresszusán kijelentette, hogy három év mulva, a kongresszuson majd az ipartörvény revizióját fogja jelenteni az ipartestületi elnököknek; most pedig a nagyváradi kongresszuson azt jelentette, hogy a kérdés igen bonyolult, hogy a revizió részleteit és idejét nem ismeri, hogy az engedélyhez kötött ipar kérdése nagy gondot okoz, hogy mindehhez hosszu tanácskozás kell.

Szomoru dolgok ezek. Még szomorubb, hogy nincs, a ki ezen dolgokról szót emeljen ott, a hol kell, a hol csakugyan előbbre lehetne vinni az ügyet.

Ha az iparos osztály az lenne ma, a mi régen volt, tekintélyes osztály, a polgári elemek zöme és ereje, akkor kellene, hogy a városokban övék legyen az első szerep. De nem igy van, a kinevezett hivatalnokok ármádiája dönt, a polgári elem szerepe igen szerény, ők maguk függő és alázatos viszonyban vannak a kinevezett hivatalnokokkal szemben.

A földbirtokosok érdekeit nagy párt védi a képviselőházban, a pénzemberek érdekeit védi maga a kormány, a nagykereskedők elég hatalmasok, hgy saját érdekeiket megvédelmezzék, a pusztuló kisiparosokat az országgyülésen alig védi egy-két ember.

Gyáriparunkról sem lehet sok jót mondani. Gyáriparunk igen gyenge, lassan fejlődik. Tehát nem lehet mondani, hogy a gyáripar tette tönkre a kisiparosokat. A kisiparost az iparszabadságról szóló törvények, a nagy adóterhek és a rossz hitelviszonyok tették tönkre. Hála Istennek, ezeket az igazságokat már a liberális illetékes férfiak is kezdik belátni. Most kell tehát ütni a vasat, most itt az ideje, hogy az ipartörvény módositását sürgessük.

Annál bámulatosabb, hogy akadnak még most is az iparosok között olyanok, kik nem tudják, hogy a korlátlan iparszabadságról szóló törvény mekkora veszedelmet hozott a tanult mesteremberekre. A mult hónapban tartott nagyváradi iparosgyülésen hárman is felszólaltak a jelenlegi ipartörvény módositása ellen. No, ha az iparosok maguk is igy viselkednek, akkor a jelenlegi állapotokat megjavitani igen nehéz lesz. Az iparosoknak mindenütt egy szivvel és egy lélekkel követelniök kell, hogy a jelen ipartörvény módosittassék. Ezt pedig hangosan kell követelni, ez a legégetőbb kérdés, ez tehát a legközelebbi teendő.

A kisiparosok jelen sulyos helyzetéért az a felelős, a ki a korlátlan iparszabadságról szóló törvényt megalkotta, tehát a kormány, a mely a nehéz viszonyok között küzködő iparosokat tulságos adókkal terhelte meg, a ki az iparosoknak megfelelő hitelforrásokról gondoskodni elmulasztotta. De ne panaszkodjunk most s ne hánytorgassuk egymás szemére a régi bűnöket, hanem jőjjünk teljesen tisztába azzal, hogy lehet-e és mikép segiteni a helyzeten?

Tény, hogy némely nagyipar ellensége az ugyanegy águ kisiparnak. Tény továbbá, hogy a nagyipari termelés előnyökkel jár, melyekről nem fog lemondani a világ. Némely politikus azt hiszi, hogy erőszakosan kellene megállitani némely iparágban a gyári termelést, ezt a legtöbben nem tartják lehetségesnek. Igy állván a dolog, az iparágakat négy osztályba lehet sorozni:

a) Olyanokra, melyekben a gyáripar megsemmisiti a kisipart, vagy már meg is semmisitette azt.

b) Olyanokra, melyekben a gyáripar küzd a kisiparral, fenyegeti azt, de a kisiparnak fönn kell magát tartania.

c) Olyanokra, melyekben győztes marad továbbra is a kisipar.

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCÁJA.

Sáros Maiju.

Irta: Pi tari Päivärinta.

(Folytatás.)

— Maiju több mint a gazdagság! felelé Jakkó határozottsággal.

— Azt biz én nem tudom. Én ugyan semmi rendkivülit nem találtam a Sáros Maijun. Csak az az egy bizonyos, hogy nagyon szegény.

— Meghiszem, hogy te semmi rendkivülit sem találsz azon a leányon. Hanem rég elmult az az idő — apám — a mikor neked kellett feleséget választani, most rajtam van a sor és Jakkó majd fog tudni magának választani. Azt mondod, Maiju szegény; hát bűn a szegénység?

— Te ma rendkivül beszédes vagy, — szólt az apa bizonyos lehangoltsággal, látván, hogy fia szilárdabb alapon áll, mint ő.

— A mivel telve van a sziv, az kicsordul a szájon — felelt Jakkó.

— Te mindig jó és engedelmes fiu voltál, most egy kissé önfejü vagy. Eltaszitod magadtól a szerencsét. De azt hiszem, magad is belátod, ha a dolgot jobban megfontoltad. Ezzel magára hagyta fiát.

Jóllehet a koszkolai paraszt derék és istenfélő ember volt, ez egyszer a birvágy befeketitette lelkét, ugy, hogy az emberi sziv nemességét és tisztaságát figyelmen kivül hagyta és nem tudott neki igazi értéket adni. Az igazságtalan Mammon lecsavarta az igazság utjáról.

A parasztgazda egyenest a feleségéhez ment és meglehetős rossz hangulatban elbeszélte neki, hogy áll a dolog Jakkóval.

— Oh, nincs nagyobb baj? felelt az asszony, Hát te a gazdagság vágyával egyenes lelkedet elhomályositani engedted? Jogtalanul cselekedtél, midőn másnak sorsa felett dönteni akartál, a mely Isten kezében van. Igaz, hogy a Sáros Maiju szegény, de van tiszta jó szive, és ez többet ér minden vagyonnál és aranynál. Bizd csak ezt a dolgot Istenre, ő mindent a legjobban fog elintézni.

— De mikor Sáros Maijunak hivja az egész világ — szólt a gazda — és ezen félig gyanus nevet jól megnyomta, mert felesége keresztény szellemü beszédének nem mert egyenesen ellentmondani.

— Nem tesz semmit. Ma még Sáros Maiju a neve, de nem sokára menyünk lesz Koszkolában; ha pedig ránk kerül a sor, hogy elváljunk innen, mint Koszkola asszonyát és urnőjét fogják tisztelni és becsülni. És azután elfeledted-e azt a régi közmondást, melyet oly sokszor emlegettél és a mely, mint mondád, igen mély igazságot rejt magában: a név nem alacsonyitja le az embert, ha az ember nem alacsonyitja le a nevet!

A koszkolai majoros nem tartozott azon emberek közé, a kik maguktól eltalálják, mi a jogos és mi a jogtalan. Megtanult hűségesen felesége tanácsára hallgatni és azok szerint cselekedni, mert az mindig okos és derék asszony volt.

Tehát most is meghajolt felesége akarata előtt, bár egy kissé nehezére is esett. De hát nem tudott semmivel sem védekezni azon érvek ellenében, melyeket az felhozott.

Nem látta ugyan be, hogy nincs igaza, de mégis belenyugodott.

— Tegyen hát a mit akar! — mondá s ezzel dolgára ment.

III.

Az apa szivét felzaklatta a fiával való beszélgetés, Jakkó szive meg valóságos tüz és láng lett. Kitárta atyjának szive legtitkosabb reményeit, atyja nem akart beleegyezni s ezért életében először kellett atyjával ellenkezésbe jőnnie. Ezen küzködő érzelmek alatt szenvedett. Engedelmeskedjék-e, vagy Maijuhoz maradjon-e hű? E kérdések megremegtették a csendes érzelmű ifjut.

Mig egy egész nap és egész éjjel ezen lelki küzdelmek rabja volt, a következő reggelen lépteit egyenesen a vályogvető felé irányitá.

Maiju atyja észrevette az ablakból.

— Mit jelentsen ez, hogy a koszkolai Jakkó jön hozzánk? — szólt családjához.

— Maiju fülig pirult, mert ő is régóta szerette már Jakkót, bár érzelmeit még önmaga előtt sem merte bevallani.

Mikor Jakkó a szobába lépett, székkel kinálták és miután helyet foglalt, a házigazda kivánsága felől tudakozódott.

— Nekem biz különös óhajom volna és ha előadom, látni fogják, hogy még sem vagyok oly bárgyu és együgyű, mint az emberek tartanak. Azért jöttem, hogy Maijut feleségül kérjem, — szólt Jakkó habozás nélkül.

A villám nem okozhatott volna nagyobb megdöbbenést a sártanya lakóiban, mint a milyet ez a nem várt ujság előidézett. Valamennyien úgy meglepődtek, hogy nem tudtak szóhoz jutni. Maijunak az ágyhoz kellett támaszkodni, hogy el ne essék. Jó idei hallgatás után végre az atya szólalt meg.

Mai lapunk 4 oldal.

d) Olyanokra, melyekben nincs gép, tehát nincs is gyáripar s egyelőre nem is képzelhető.

Az első osztályba sorozandók a haldokló iparágak, vagy a melyek kihalásra vannak szánva. Ilyenek a takácsmesterség, a kékfestés stb. Ezek már menthetetleneknek látszanak. Érdekükben nem lehet semmit sem tenni? A kisipar fokáról le fognak szorittatni s ezentul csak mint házi ipar fognak még tengődni, vagy pedig az iparosok beállanak munkásoknak a posztó- és szövet gyárakba. Bármennyire fáj valakinek a szive azon, hogy ez igy van, de nem látszik mód, hogy e kihalásra szánt kisiparosokon segiteni lehetne. Ismételve mondjuk, hogy ezek az iparágak, mint kisipar meg fognak szünni, előbb-utóbb mint kisipari ágak számba vétetni nem fognak; a mi még tovább is önálló fog maradni, szemben a gyáriparral, az csak háziipar számba fog menni.

Az élet legalább ezt mutatja. A takácsiparban foglalkozik 11,395 mester, 1787 segéd, 802 inas és 468 egyéb segédmunkás. Az inasok és segédek között még helyes az arány, de a segédek és a mesterek között, vagy az inasok és a mesterek között az arány egészen helytelen, a mi föltétlenül bizonyitja, hogy ezen ipar rohamosan végpusztulás felé siet. De az illetékes ipari kormány sem törekszik semmit sem tenni, hogy a takácsokat, mint kisipart megmentse. Sőt ellenkezőleg, a kormány ezen a téren határozottan a gyáripart pártfogolja. Van 85 textilgyárunk, összesen 12,749 gyári munkással. Ezen gyárak nagy része ingyen telkeken, adómentességgel vagy állami pénzbeli segitséggel létesült. Ezen célra költött az állam 1889-től 1897-ig 931,000 kotonát.

Még szembetünőbb a dolog, ha feltüntetjük, hogy ugyanezen idő alatt mennyit adott az állam az összes kisipari célokra.

1889. évben	1,620	koronát,
1890. „	2,240	„
1891. „	12,212	„
1892. „	hiányoznak az adatok	
1893. „	13,900	„
1894. „	120,800	„
1895. „	100,390	„
1896. „	68,170	„
1897. „	134,408	„

Tehát mig egymagában a textil-gyáriparra, melyben összesen csak 12 ezer munkás foglalkozik, adott az állam 932,000 korona segélyt, addig az egész kisipar, melylyel 500,000 foglalkozik, összesen 454,460 korona segélyben részesült.

Miért van ez a nagy különbség? Azért, mert a textil árukban rengeteg nagy a bevitel hazánkba, az állam lábra akarja állitani a magyar textil ipart, igaz ugyan, hogy ugyanazon időben a takácsmesteremberek menthetetlenül pusztulnak.

— De mit szól hozzá atyád?

— Beszéltem ugyan már atyámmal, ő nem akarja beleegyezését adni — mondá Jakkó.

— És ha kitagad?

— Mit akarsz ezzel mondani?

— Azt, hogy akkor te ép oly szegény leszel, mint mi.

— Ha ugy kell történnie, hát csak legyen. Ti is meg tudtok élni, bár szegények vagytok, és pedig tisztességesen. Ha Maijut nőül vehetem, nem félek a jövőtől, bármily sötét szinekben álljon előttem. Hanem mi itt vitatkozunk gazdagságról meg szegénységről, a nélkül, hogy Maijut megkérdenők. Felelj most Isten előtt előttünk: meg akarod-e velem osztani az élet örömeit és szenvedéseit? Ezzel Jakkó Maijuhoz lépett és kezét nyujtá neki.

Maiju elpirult, nem szólt egy szót se. Kezét azonban Jakkóéba tette és hagyta ott nyugodni. Jakkó megértette e szív néma beszédét és mindketten kimondhatlan örömet és boldogságot éreztek szivükben.

— Most már jöhet, a minek jönnie kell, tökéletesen boldog vagyok, — ujjongott Jakkó.

— De ha atyád megtudja, meg fog ránk haragudni, — nyugtalankodott Maiju atyja.

— Atyám nem oly kőszivű, ha nincs is megelégedve választásommal. Majd csak megbékül. Hanem e pillanatban nem birok igazán köszönetet mondani, mert szivem teljesen fel van izgatva. Béke veletek! mig ismét visszatérek közétek.

E szavakkal Jakkó bucsut vett és eltávozott.

(Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

— **A Katholikus Kör estélye.** Az új és szép helyiség, a mely tágasságával s megfelel minden követelményeknek, melyet egy társas körtől követel az uri közönség, impozáns számmal gyűtötte egybe a kör tagjait, a kikhez a kör szivesen látott vendégei is csatlakoztak. Ez lett volna tulajdonképen a helyiség próba-estélye, hogy célszerüségéről és alkalmas voltáról minden irányban meggyőződhessünk. S mondhatjuk, hogy a próba fényesen bevált, a mennyiben mindenki a legnagyobb elismeréssel szólt a szép és célszerü berendezéséről. Örvendünk annak is, hogy Fejérvár uri közönsége hova-tovább megismeri, hogy a belvárosi Kath. Kör nem ék akar lenni a mi társadalmi életünkben, a mint hireszteltek róla, hanem inkább összetartó kapocs, mely a széttagolt közönséget a szórakozás kellemes idejére összehozza, hogy egymást ismerve a körön kivül is folytatódjék a szivélyes együttérzés.

Jelen voltak: Almássy András, Almássy János, Angeli István, Balogh József, Bereczky Lajos, Bilkei Ferenc, Chay Antal, dr. Csöppenszky Mihály, Csúcs István, Dornis István, Dömötör Zoltán, Fekete Géza, Flits Miklós, dr. Gébert József, Gremsperger István, Gönczöl Antal, Graffy István, Hermann Ede, Imrich Viktor, Kecskés Elek, Keczán Izidor, Kirisits Bódog, dr. Klaucz György, Klökner József, Koller Gáspár, Kováts Alajos, Kováts György, Kováts Károly, Knazovitzky Béla, dr. Kneifel Ferenc, Krécsy Miklós, Lambert Vilmos, Lambrecht Ferenc, Lindermann Antal, Pausch Rafael, Pápay Nándor, Peék Gyula, Posits Mihály, Reé István, Rehorska Vilmos, Reichardt Tamás, dr. Riffer Géza, Rutsek Imre, Say Ferenc, dr. Say Victor, Scheirich Antal, Schlammadinger Alajos, Schlammadinger Lajos, Schnetzer Nándor, Schmöltz József, Seidel János, Simon Sándor, Sövegjártó János, dr. Szabady József, Szauer László, dr. Szekfü Ignác, Tamás Vilmos, Trummer Sándor, id. Tury Antal, Vida István, Vida Pál.

Az első tósztot *Gremsperger* István apátkanonok, a kör elnöke mondta, szivélyes szavakkal üdvözölte a ház-avatásra egybegyült vendégeket és tagokat. Visszatekint a köz multjára, idegenben való vándorlásaira s szép szavakkal festi annak a kellemes érzésnek hatását, mikor azt mondhatjuk, hogy *otthon vagyunk.* Egy találó hasonlattal hozta ez kapcsolatba: Mikor Andrássy Gyula szabadságharc után számkivetésben bolyongott s végre kegyelmet kapott, rokonai és ismerősei pompás fogadtatást rendeztek számára. A meghatottság pillanatai között a cigány egy nótát zenditett rá:

Messze jártam, másutt is volt jó dolgom
Hej! de szivem csak azt mondja, jobb otthon...

Hasonló a mi meghatottságunk is a nagy államférfiú otthonába érkezéséhez. — Ismételten hangsúlyozza, hogy a Katholikus Kör nem politikai kör, a mint sokan elhitetni szeretnék, csupán két jelszava van, a mely mellett erélyes kitartásával kiván állani, hogy keresztény és magyar legyen. Felolvasásaiban, estélyeiben ennek a két eszmének kiván hóditani. — Id. Tury Antal az ő megszokott ékesszólásával a kör jövendő boldogulására üritette poharát. *Bilkei* Ferenc *Say* Ferenc épitészt, a kör helyiségének tervezőjét, valamint dr. *Klaucz* Györgyöt, az épitkezés főmozgatóját éltette, a kinek gondossága, áldozatkész ügyszeretete, mindenre kiterjedő gondoskodása eredményezte, hogy a tervek megvalósulhattak. *Tamás* Vilmos pompás eloquentiájával latinul mondott ékes felköszöntőt a püspökre és Gremsperger István apátkanonokra. A Kör tagjai a késő éjjeli órákig maradtak együtt.

— **Magyar tudós munkája a külföldön.** A F. M.-ból veszszük át a következő hirt: Dr. Platz Bonifác, a szegedi tankerület főigazgatója jó nevet szerzett a tudományos világban földrajzi munkáival. Kiadott többek között Lipcsében német nyelven egy nagy öt kötetes munkát „Die Völker der Erde“ cimmel. Tudományos irodalmunk oly szegény, oly kevés igazán értékes tudományos munka jelenik meg nálunk évenként, hogy a magyar tudósnak ez az eljárása igazán alig bocsátható meg. Bizonyos mértékig igazolásául szolgálhat azonban a szerzőnek, hogy eddig megjelent magyar nyelvű munkái nagyon kevéssé keltek el. Ugy látszik azonban, hogy ez a német könyv sem örvend sokkal nagyobb népszerüségnek, különben nem merte volna azt egy német iró oly arcátlanul plagizálni, mint a hogy azt megtette. Egy Lampert nevű német ember ugyanis ugyanazzal a cimmel a saját neve alatt egy munkát bocsátott ki, mely azonban nem más, mint a Platz könyvének csekély változatokkal átirt plágiuma. Fejezetről fejezetre követi a magyar szerző munkáját. Platz már utasitotta kiadóját, hogy a szükséges megtorló intézkedéseket haladéktalanul tegye meg Lampert ellen.

— **Uj Kath. Kör.** A ráckevei kath. kör is életjelt adott magáról, kilépett már a nyilvánosság elé, kibontotta zászlaját s köréje, a zászló szent tövébe hivtá Ráckeve katholikus közönségét. A szép és lélekemelő megnyitó ünnepély igy folyt le: Kölcsey Himnusának eléneklése után *Knezits* Pál esperes-plebános, a kör elnöke, magasszárnyalásu megnyitójában beszélt a kath. körök létezésének okairól, s azok fontosságáról. Üdvözölte a szép számmal megjelent közönséget, mire a szót átadta *Auer* István budapesti hirlapirónak, ki mélyen átérzett ünnepi megnyitójában méltatta a katholikus körök célját és hivatását s a hallgató közönséget s a katholikusokat tömörülésre, igazi katholikus életre buzditotta. Ezután a dalárda elénekelte az „Istendicsősége“ cimü éneket, mire Bajsai István tanitó nagyhatással elszavalta Fridrich Sándornak: „A mi zászlónk“ cimü ódáját. Knezits Pál elnök buzditó szavai után az énekkar elénekelte a „Pápai hymnust“, mire a szép ünnepély véget ért. Utána társasvacsora volt, a melyen a kör tagjai igen szép számmal vettek részt, a hol jó kedvben s lelkes felköszöntőkben nem volthiány.

— **Az amateur-klub kiállitása.** A pompásan sikerült kiállitás gazdag és érdekes tartalma tömegesen vonzza a néző közönséget a „Magyar Király“ felé. A közönség nem győzi csodálni azt az óriási haladást, melyet amatőreink kifejtenek. A ki gyönyörködni óhajt, ne is mulaszsza el, hogy minél előbb megnézze az érdekesnél érdekesebb tárgyakat.

A vásárlási kedv is nagyon fellendült. Eddig a következő tárgyakat vették meg:

Gr. Zichy Jenő: herendi porcellán tárgyak.

Gr. Zichy Ödön: herendi porcellán tárgyak.

Gr. Zichy Jenő: alpesi tájkép D. Schneider Adéltől.

Gr. Zichy Jenő: tájkép D. Schneider Adéltől.

Barnai Andor: (N.-Mihály) 2 tájkép D. Schneider Adéltól.

Barnai Andor: (N.-Mihály) 2 olajfestmény Szőke Gyulától.

Wiener Armin: aquarell D. Schneider Adéltől.

Vértessy Matild: Innocent; A mese.

Fantusz Fülöp: (Polgárdi) herendi porcellán tárgy.

Fantusz Fülöp: (Polgárdi) Tull Ödön festőművésztől „Lovasberényi faluvég.“

Fantusz Fülöp: (Polgárdi) D. Schneider Adél: Parasztfej.

Br. Bohus László: (Világos) 2 aquarell D. Schneider Adéltól.

Tegnap érkeztek meg br. Bohus László stereoskop szekrényei Világosról, a melyek a kiállitásnak fölátványosságát fogják képezni. A 4 szekrény 160 üvegképet tartalmaz legnagyobbrészt külföldi utazásokról. Legérdekesebbek azonban köztük a szines fotografiák. Br. Bohus László egyike a legrégibb amatőröknek az országban s ő volt az első, a ki élő lényt *szinesen tudott fotografálni*, általában a szines fotografálást oly tökélyre emelte, mint senki más egész Európában.

E helyen emlitjük fel, hogy vasárnap f. hó 30-án délután 5 órakor lesz a második vetitő estély a kiállitásban, a mikor is a budai kamara kör egy tagja fog képeket bemutatni délvidéki utazásokról. — Ma este pedig K. Nagy Dezső tart előadást a fotografálás lencséiről, a mely tekintve az előadó szellemességét, bizonyára sokakat vonz a kiállitásra.

— **A csendőrség köréből.** *Nagy* Béla csendőrfőhadnagy szakaszparancsok városunkból Mohácsra, *Kenedi* Nándor csendőrhadnagy, oktatótiszt pedig Mohácsról Székesfehérvárra helyeztetett át.

— **Gyászrovat.** Egy sokat szenvedett s szenvedéseiben is szerető hitvest s gondos családanyát váltott meg a halál a földi fájdalmaktól. Igaz keresztény türelemmel, Isten akaratában való megnyugvással élte át a megpróbáltatás hosszú, kinos napjait, mignem a halál angyala a boldogok honába szólitotta. Részvéttel értesülünk a gyászesetről, mely *Fröschl* János polgártársunkat sujtotta leginkább, ki szerető nejét gyászolja az elhunytban. Ma délután temették el a város közönségének osztatlan részvéte mellett.

A család ez alkalommal a következő gyászjelentést adta ki:

Fröschl János úgy a saját, valamint gyermekei és az összes rokonság nevében is mélyen szomorodott szívvel jelenti, szeretett nejének illetve anyjuknak és rokonnak *Fröschl* Jánosné született Polczer Máriának hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után f. hó 26-án hajnali fél 4 órakor élete 47-ik és boldog házasságának 25-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei f. hó 27-én, csütörtökön délután fél 4 órakor fognak a Zöldfa-utca 17. sz. gyászházból a „Feltámadás"-ról cimzett (csutora) temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 28-án délelőtt fél 8 órakor fog a felsővárosi plebánia-templomban az Urnak bemutattatni. Székesfehérvár, 1902. november hó 26. — Nyugodjék békében! — Feri, Terus, Jani, mint gyermekei. Id. Fröschl József, apósa.

Putzpacher Pál székesfehérvári órás tegnap este szélhüdés következtében meghalt. Temetése holnap délután 3 órakor lesz a Simor-utcai gyászházból.

— **A fegyver nem játékszer.** Tegnap este 5 óra tájban Erdélyi József Palotai-utca 60. sz. a. lakos, kéregető meglátogatta az ugyanazon házban lakó Lencsés Józsefet. Beszélgetés közben kezébe vette Lencsés hatlövetü revolverét s mert nem tudta, hogy meg van töltve, piszkálni kezdte a závárzatot s ez valószinüleg életébe kerül. Nézegetés közben ugyanis a revolver elsült s Erdélyi baloldalán a bordák közé furódott a lövedék. Megjelent a helyszinén a mentők kiséretében dr. Bierbauer Viktor főorvos s életveszélyes lősebével eszméletlen állapotban beszállitották a Szent György kórházba a szerencsétlen kéregetőt, a ki most a halállal vivódik. Tekintettel arra, hogy Lencsés nem figyelmeztette ismerősét arra, hogy a fegyver töltve van s igy gondatlanság esete forog fenn, *Tömöry* József vizsgálóbiró még az est folyamán kihallgatta a sebesültet.

— **A kinek lopás a természete.** Özv. Mellári Józsefné veszprémi illetőségü, 39 éves cselédről csak annyit tud egyelőre a krónika, hogy már két izben volt lakója a mária-nosztrai fegyháznak, mert — saját vallomása szerint — lopás a természete. Ez utóbbiról igen erős bizonyságot tett városunkban is. Trummer Sándor vasuti vendéglősnél, majd Löwinger Józsefnél volt szolgálatban, mire néhány heti sétálás után a „Fekete sas" szállodában nyert alkalmazást. Itt Ámon Julianna szobaasszonyt lopta meg s megszökött Veszprémbe. A hatóság visszahozatta a jeles firmát s mert Ámon időközben visszavonta a feljelentést, kiutasitotta a város területéről. Mellárné azonban jól érezte itt magát s ismét lopásra adta a fejét. Tegnap délután ugyanis Weisz Dávidné Tobak-u. 6. sz. a. lakásán tett látogatást s onnan mintegy 70 korona értékü ágynemüt lopott el s azt rögtön el is zálogositotta. A rendőrség még tegnap elusipte az asszonyt, a ki tettét minden vonakodás nélkül beismerte, mert — ugymond — természete s családi betegsége a lopás.

— **Furcsa história.** Székely (Braun) Manó urról azt irtuk a mult szombaton, hogy Tanárki József zámolyi lakostól kukoricát vett s valami kis mérési differenciák miatt Tanárkit alaposan eldongálták, sőt a jelenet teljességének szempontjából egy revolver is a szinre került. Székely Manó úr e hir után megjelent szerkesztőségünkben és egy nyilatkozatban — védeni igyekezett magát, értesülésünket egyoldalunak nevezte s kijelentette, hogy információnk egyoldalu vala. Mi az igazságot keressük s az *„audiatur et altera pars"* elveinél fogva, meg a miatt is, hogy az antiszemitizmusnak még halvány árnyékát is elkerüljük, helyt adtunk Székely nyilatkozatának. Tegnap azonban felkerestek bennünket a másik érdekelt félről, Tanárki anyja. Ugy nyilatkozott, hogy bizony Braun urnak még nincs igaza, mert Tanárki csakugyan sértett és nem sértő fél, s hogy Székely Manó ur mennyire fél a igazságtól, az abból is kitünik, mert a napokban P. Ignác urral kimentek Zámolyra s Tanárkit mindenáron rá akarták birni a biróságnál tett panaszának viszszavonására. Hogy óhajukat kellő érvekkel is nyomatékosabbakká tegyék, potom 50 pengő foritot ajánlottak fel Tanárki megbékitésére. Hm! Hát most már kinek van igaza?? Gyanusan furcsa ez a kis história! — Hogy azonban bennünket senki antiszemitizmussal ne vádolhasson, a melynek — mint föntebb is emlitettük — még az árnyékát is kerülni kivánjuk: itéletet nem mondunk, hanem a biróság bölcs itéletére bizzuk, döntse, el hogy vétkes-e Székely Manó ur a személyes szabadság megsértésében és sulyos testi-, valamint a Tanárki becsületének megsértésében?

— **A dada tragédiája.** Váratlan haláleset szinhelye volt kedden délután *Csipkés* Gyula városi osztálytanító Távirda-utca 18. szám alatti lakása. *Csipkés* ugyanis d. u. 4 óra tájban feleségével együtt elment hazulról s ez idő alatt látogatóba ment hozzá *Kecskés* Elek székesegyházi kántor. Már az udvaron erős gyermeksirás ütötte meg a látogató fülét s ez a konyhában még inkább magára vonta a figyelmet. Kopogtatott a szobaajtón egyszer-kétszer-háromszor, választ azonban nem kapott. Kecskés idegen lévén a házban, felhivta egyik házbelinek a figyelmét a hallottakra, mire együttesen benyitottak a szobába. Borzalmas látvány tárult a szemük elé. *Havanek* Jánosné, a kis gyermek 80 éves dadája nagy vértócsában, mozdulatlanul feküdt a szoba padozatán. Azonnal értesitették a dologról a hatóságot s a mentőket is. Simon Sándor alkapitány dr. Bierbauer Viktor főorvossal megjelent a helyszinén s konstatálták, hogy büntény nem forog fenn s az öregasszony ütőérpattanás következtében vérzett el.

— **Katonazene.** Az „Otthon" kávéházban f. hó 29-én, azaz szombaton ismét zeneestély lesz. A honvédzenekar ez alkalommal is tréfás műsort állitott össze s igy zenekedvelő közönségünknek bő alkalom kinálkozik a nemes szórakozásra.

— **Csavargók.** Felhivjuk a hatóság figyelmét a csavargókra. Úgy olvassuk, hogy másutt is, de nálunk is egész nagy hatalommá fejlődtek. Fejérmegye felső részén annyi van, hogy — a mint tudósitónk irja — ha az ember egy órát megy az országuton, lehetetlen, hogy tizzel-húszszal ne találkozzék. Éjjel a korcsmákban és lebujokban huzzák meg magukat, nappal pedig garázdálkodnak s rémei a lakosságnak. Erőszakoskodásaik példátlanok. Hétfőn Steiner Lázár bodajki szatócsot látogatta meg egy csavargó órás. Természetes, hogy részegen állitott be és követelőzni, erőszakoskodni kezdett. A család természetesen tiltakozott a komiszkodás ellen, a min a csavargó önérzetében sértve érezve magát, az esernyőjével az egész familiát végigverte, köztük Steiner Lázárnénak a fejét is beverte. Hol van itt a közbiztonság, a békés polgárok nyugalma? Mit tesz ezzel szemben a hatóság?... Ugy halljuk, hogy — kóstolja az új borokat!!...

— **Az első hó.** Egy kissé szokatlanul korán köszöntött be a tél, a higany-oszlop a zérus alá szorult, tegnap óta pedig fehér bársonytakaró melengeti a megkérgesedett öreg anyaföldet. Az ujságirói kötelesség ismét tollat ad kezünkbe, hogy mint minden évben, ismét hirdessük a szállinkozó ezüst hópihék megérkeztét. Tegnap délelőtt mátatkozott be szürke, ködös mezben s versenytársát a kandalló lobogó tüzét erőteljes kitartásra ösztönözte. És épen jókor jött, mert megszünvén a száj- és körömfájás, olcsóbb lett a sertés s igy a valóságos tél beköszöntését sürü egymásutánban követik a disznó-nyikkanások s a jóizü disznótorok ismét egy asztal köré gyüjtik a familia apraját-nyagyját.

— **Halalos esés.** Palkovics Ferenc ménes katona ma délelőtt oly szerencsétlenül esett le lováról, hogy szörnyet halt. Temetése holnap délután 4 órakor lesz a csapatkórházból.

— **Lopások.** Turnschek Paula gráci illetőségü cselédleány még alig töltötte be életének 14-ik évét, máris a lopást tartja a legjobb jövedelmi forrásnak. F. hó 25-én az esti órákban beállitott Bónis Margit szinésznő Haltér 7. sz. a. lakására szolgálatkeresés ürügye alatt. Bónis Margit egy-két pillanatra magára hagyta a leányt, a ki rögtön értékesitette az egyedüllétet, a mennyiben az asztalon levő két gyürüt zsebre vágta s távozott. A két gyürüt azonnal zálogba tette. Nem volt megelégedve ezzel az eredménnyel, mert még ugyanazon napon máshol is próbált szerencsét, még pedig eredménynyel. Wiener Ignác Szent-István-u. 5. sz. alatti lakására ment az esti órákban s néhány perc alatt elvégezte a műtétet. Kleiner Róza szakácsné volt a károsult, a menynyiben egy 10 koronás aranya s 5 kor. értékü selyemkendője tünt el. A károsultak a rendőrséghez fordultak s még az esti órákban sikerült elcsipni a züllött leányt a Nádor-utcán. Átkisérték a járásbirósághoz. — Herceg Sándor rövidáru kereskedő Szögyény-Marich-utcai üzletének is akadt tolvaja. Kiss Jánosné szárhegyi lakos tegnap délelőtt többedmagával bement a boltba s mig a többiek alkudoztak, Kissné két berliner kendőt rejtett a nagykendője alá. Észrevették a tolvaj munkáját s az asszonyt a rendőrségnek átadták. — Pollák Sámuel Vásártér 28. sz. a. lakásáról eddig ismeretlen tettes 40 korona értékü ruhanemüt lopott el. A tolvaj álkulcscsal dolgozott s munkája befejeztével a padlásajtót ismét becsukta.

— **Tyukhust enni jó.** Az álmoskönyv hiteles igazmondása szerint: tyukhust enni még álomban is jó. Ezt az álmos igazságot követték, de megis cáfolták Takács János nadosd-ladányi lakos udvarán, a honnan f. hó 22-én nem kevesebb, mint 11 tyukot loptak el. A tolvajoknál eddig bevált az álmoskönyv jóslata, a vége azonban keserü lett. A csendőrség ugyanis meginditotta a nyomozást s megállapitotta, hogy a tyukhusra Antal Lidi és Szigeti Lujza öreg-szőllőhegyi hajadonoknak fájt a foguk s hogy néha nem jó tyukhust enni, arról a járásbiróság előtt fognak meggyőződni.

— **Libamáj szojaré.** A régi, hires bácskai mulatságoknak, lakodalmaknak, keresztelőknek és házavatásoknak vége, vége. A disznótorok helyét elfoglalták — o mores, o tempora — a libamájtorok. Ezt bizonyitja legalább az alábbi hir is, melyet most olvasunk a következőkben az egyik bácskai ujságban:

Libamáj szojaré. Ifjabb *Róth* Pál, városunk köztiszteletben álló polgárának két év óta épülő háza felépülvén, a bőkező házigazda ez alkalomból libamáj-szojaréra hivta meg nagyszámu barátait és tisztelőit. Az ünnepen részt vett Császár Péter főszolgabiróval és Hadsy országgyülési képviselőnkkel a város és környék egész intelligenciája, mintegy ötvenen. *A diszes társaság délelőtt tiz órától délután három óráig elvezte* a bőkezü háziur vendégszeretetét. A társaság emelkedett hangulatban oszlott szét.

Libamáj szojare, ez csakugyan topolyai állapot. Még pedig alapjában megváltozott bácskai állapot. Hogy annak a sonkához, kolbászhoz szokott magyarnak a gyomra a libamáj élvezetéhez asszimilálódott, ez is az időknek a jele.

Egy jó karban levő zongora jutányos áron eladó. Cim a kiadóhivatalban.

— **Dráma.** *Gulyás* Imre keresztesi kovácslegény nemrégiben még Bodajkon volt műhelyben s megismerkedett *Zsigmond* Zsófi leányzóval. Házasságot is igért neki; a mibe a leány szintén hajlandó volt beleegyezni. Nemrégiben azonban valami veszekedés miatt állitólag egy esztendőre elitélték a legényt, a melynek leülését most kezdte volna meg. A mult vasárnap bucsut venni ment a leányhoz s megkérdezte tőle, hogy hajlandó-e megvárni, a mig az egy esztendő letelik. A leány tréfálkozva el akarta ütni a feleletet, mire a legény kérni, majd sürgetni kezdte a választ s nem kapván kielégitő feleletet, előrántotta revolverét s a leányra lőtt. A golyó a hátgerincben akadt meg s igy alig remélhető, hogy valaha felgyógyuljon. Gulyás aztán maga ellen forditotta a fegyvert, de rosszul talált, csak a vállát tudta megsebesiteni. Elmenekült, mardosó lelkiismerete a gajai erdőbe űzte. Ott bolyongott jó ideig. Fel akarta magát akasztani, de nem sikerült. A csendőrök folyton üldözték s ő menekülve hétfőn este a vasut felé ment s a 11 órai vonat elé vetette magát. A vonat utasai mit sem vettek észre, csak éjfél után 1 órakor akadt a csendőrőrjárat a véres tetemre. A vonat térden alul mind a két lábát leszelte. Vért ugyan keveset veszitett, de lehetetlen, hogy a nagy hidegben ne kapott volna olyan hülést, melyet valaha kiheverhetne. Reggelre behozták Fejérvárra a Szt.-György kórházba.

— **Kimutatás** a helybeli jótékony nőegylet által 1902. évi november 20-án a szegénysorsu iskolásgyermekek között kiosztott téliruházatok költségeihez nyujtott kegyes adományokról:

40 koronát: Városy Gyula megyés püspök.

10 koronát: Szögyény-Marich Julia, Karl Józsefné, özv. Felmayer Istvánné, özv. Felmayer Károlyné, Szuborics Jenő, Dietrich Szilárdné.

5 koronát: Mayer Károly, báró Fiáth Pálné, Károly János, Kuti Márton, Komáromi Károly, Gremsperger István, N. N., Wertheim Árminné, Posits Mihály, Szelestey Károlyné.

4 koronát: Huszár Ágoston, Karl Istvánné, Kuthy Józsefné, Rupprecht Adel, özv. Say Istvánné, Deutsch Ignácné, id. Mann Józsefné.

3 koronát: Katona Horváth István, Braun Alajosné, Juth Mari, Schwarzbachné Eltér Gizella.

2 koronát: Özv. Gebhardt Ignácné, Tamás Vilmos, Alaghy Dezső, özv. Klein Józsefné, dr. Eisenbarth Károlyné, Hübner Károlyné, Pápay Nándorné, Schlesinger Gyuláné, Planer Béláné, Preusach Lipótné, Gebhardt Bódognné, Prager Ignácné, Kováts Ferencné, Vörös Szilárdné, dr. Steiner Jákóné, özv. Eitz Jánosné, Pfinn Józsefné, Kis Ignácné, Nagy Ignácné, Schlammadinger Antalné, Kaltnekker Mártonné, özv. Say Rudolfné, dr. Szigeti Lajosné, dr. Schlammadinger Jenőné, özv. Hamvassy Tihamérné, Schnetzer Nándorné, Plossek Ferencné, Keresztes Zsigmondné, Hettyey Ferencné, Grundbök Ferencné, Grundbök Anna, dr. Csöppenszky Mihályné, dr. Saára Gyuláné, özv. Mattesz Ferencné, Piski Lászlóné, dr. Bierbauer Victorné, Vajmár Ferencné, Flits Miklósné, özv. Eisenbarth Ferencné, dr. Lauschmann Gyuláné, Kováts Károlyné, Weisz Gézáné, Reichard Mórné, Rozberger Károlyné, ifj. Weisz Jakabné, Gőbel János Györgyné, Kollerné, Brestyánszky Karolin, özv. Fleischer Lajosné, Emmerth Henrichné, Bereczky Miklósné, Havranek Lajosné, dr. Szabady Józsefné, Farkasdy Dezsőné, Klökner Józsefné, Vértessy Józsefné, ifj. Lővinger Mórné, dr. Fanta Adolfné, Faludi Miklósné, idb. Tóth Béláné, dr. Lővy Károlyné, Balassa Imréné, Pick Ignác, Szepessy Gézáné, Birkl Jánosné, Kelemen Béláné, dr. Varga Zsigmondné, dr. Szabó Elemérné, Korniss Boldizsárné, Nedeczky Alojzia, Kovács Ignácné, Lakatos nővérek, Simonsits Lajosné, Deutsch Antalné, özv. Schiffer Imréné, Molnár Béláné, özv. Say Ferencné, özv. Udvardy Jánosné, Madarassy Istvánné, Balog Lukácsné, Gánóczy Flórisné, Imrich Viktorné, ifj. Eisenbarth Ágostonné, Kégl Károlyné, Dieballa Györgyné, Kenessey Gyuláné, Schlammadinger Alajosné, Dietrich Berta, dr. Révy Ferencné, Pfinn Istvánné, Számmer Imréné, Heckenászt Kálmánné, Rostagni Flőgl Karolin, Hermann Edéné, Fejér Karolin, Fekete Gézáné, özv. Hahn Jakabné, Fittler Béláné, Say Ferencné, dr. Palánszky Miklósné, Aujezdsky Adoltné, dr. Holly Gézáné, Mann Józsefné, Kristóf Károlyné, Havranek Jánosné, Almásy Jánosné, Ráday Lajosné, özv. Schmidt Károlyné, Spitkó Lajosné, Weihinger Sándorné, Pásztory Sándorné, Madaras Lipótné, Emhecht Józsefné, Tóth, Grünfeld Pálné, Flaskár Józsefné, Pénzes Imréné, Kalmár Károlyné, Pollasek Albinné, Heinrick Aranka, Reé Istvánné. (Vége köv.)

— **Tűz a vidéken.** Pákozdon a napokban teljesen leégett Komáromi József külső-szőllőhegyi hajléka. A kár, mintegy 80 korona, biztositás folytán megtérül. A csendőrség megingitotta a nyomozást, a tüz keletkezésének okát azonban nem sikerült megállapitani.

— **Az „Egyenlőség" asztaltársaság** f. hó 30-án azaz vasárnap d. u. 5 órakor értekezletet tart Szüts István Zöldfa-utcai vendéglőjében, mely alkalommal a karácsonykor felruházandó gyermekeket fogják az ajánlottak közül kiválasztani. Az elnökség kéri ez uton is a tagokat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg az értekezleten.

— **Az országutak szederfái.** Az országutak mentén elültetett szederfák miatt sok panasz volt már. A szederfa gyümölcsének és leveleinek megszedése közben összegázolták a vetéseket és sok kárt okoztak. A földmivelésügyi miniszterium meghatalmazottja intézkedett, hogy a szederfák ágaiból ezután azokat csonkitsák meg, a melyek a szántóföldekre nyulnak ki. Az országutak mentén jövőre egy ujabb olasz fajból ültetnek szederfákat. Ez a szederfa nem terem gyümölcsöt s igy kevesebb kárt okoznak a gyerkőczok, a kik gyümölcsszedés közben összegázolták a vetéseket.

— **Országos vásárok a jövő évben.** Székesfehérvár szab. kir. városban az országos vásárok a jövő évben a következő napokon tartatnak meg: bőjti vásár — március 1-én és másodikán, szent-György napi vásár — április 19. és 20-án, szent-Iváni vásár — julius 21. és 22-én, Bertalani vásár — augusztus 23. és 24-én, dömötöri vásár — october 25. és 26-án.

— **A pellagra ellen** Ez a veszedelmes betegség, a mely a legtöbb esetben iszonyu kinok után halált okoz, a romlott tengeri élvezetétől keletkezik. A belügyminiszter most hosszu körrendeletben hivja fel erre a hatóság figyelmét. Ez évben a tengeri nem érett jól meg s valószinüleg sokan nem száritják jól ki és a beraktározás után megdohosodik, amitől könnyen meg lehet kapni a borzasztó betegséget. Utasitja a miniszter a hatóságokat, hogy figyelmeztessék a veszélyre a lakosságot s a piacokon eladásra kerülő tengerit vizsgálják meg.

— **Veszett eb marása.** Tukör József nádasdladányi lakos kutyája megveszett és a tulajdonos 4 éves Mari leányát megmarta. A veszett ebet lebunkózták és a községben a vesztegzárt elrendelték, a kis leányt pedig az első segélynyujtás után a budapesti Pasteur intézetbe szállitották.

Piaci árak:

1902. évi november hó 26-án.

Buza	14.60—15. 0.
Rozs	11 90—12 60.
Árpa	10.80—11.20.
Zab	11.80—12.20.
Uj tengeri . .	10.60

A forgalom igen élénk.

SZINHÁZ.

Kedd, nov. 25.

A házi béke igen csinos darab. Elmés fordulatok, szellemes diskussziók élénkitik az események menetét. A tárgya körülbelüi ez: Brunovicsék megtudják, hogy menyecske lányuk családjában megbillent a házi béke és a fiatalok válni akarnak. Ennek elejét veendő, elhatározták, hogy mondvacsinált jeleneteket rögtönöznek a fiatalok előtt, hogy azok lássák, minő csunya dolog a veszekedés és béküljenek ki. Végül sikerült is az asszonykával megértetni, hogy az ő harcias természetében van a váló-ok. Igéri is, hogy megjavul. Ügyesen van a darabba szőve a fiuk szerepe is, aki szerencsétlenségre mindig olyankor találja elvezetni menyasszonyát és leendő apósát szüleihez vagy sógorához, mikor ott igen zajosan dokumentálják a házi béke hiányát.

Az előadás meglehetős egyöntetű volt. *Szalóki* (Brunovics) levetkőzte az általunk a mult alkalommal hibáztatott modort és egy szépen átgondolt, értelmes alakitást mutatott be. Méltó párja volt *Szabóné* Mariska (Brunovisné.) Mind a ketten állandó derült hangulatban tartották a közönséget.

Szerda, nov. 26.

Katalin igen sikkes előadásban került szinre. *Harkányi* (germán) és *Molnár* Bella (Anica) sok kedves duettben gyönyörködtettek bennünket. *Sz. Pozsonyi* Lenke (cimszerep) rokonszenves megjelenésü szinésznő. Igen csinos, fülbemászó hangja van, csak az kár, hogy nem egyenletes. Játékában több volt a női báj, mint a graciozitás. Nem volt elég határozott. Katalin keményebb legény annál, mint a kit ő bemutatott. Több szerep nincs a darabban.

Tisztőtt kösség. Ne kérdezzék tőlönk, hogy mit hoz a holnap, hogy mit fognak játszani a szinházban. Nem tudja talán maga a director sem, másképtán közölné a szinlapon. Mi különben szinlapot se kapunk.

Szöl.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Sz K. Köszönjük nagyon szépen, csak azt sajnáljuk, hogy fél napot késett.

Székesfehérvár szab. kir. város Polgármesterétől.

18925/1902.

Pályázati hirdetmény.

Székesfehérvár szab. kir. város belváros-részi kerületében megüresedett s évnegyedenként előre fizetendő 120 korona évi javadalmazásu városi szülésznői állásra pályázatot hirdetek. A pályázati kérvények születési, erkölcsi bizonyitványokkal, oklevéllel s korábban viselt hivatalos állásukat igazoló bizonyitványokkal szerelendők fel s hozzám intézendők. Beadásuk határidejéül 1902 évi december hó 15-ének délután 5 óráját, helyéül a városi közigazgatási igtató hivatalt tüzöm ki. Az elfoglalandó állással járó kötelmekről dr. Bierbauer Viktor tiszti főorvos ur ad felvilágositást a jelentkezőknek.

Székesfehérvár, 1902. november 19.

Havranek József,
polgármester.

Szőlőoltványok

szokvány-minőségben és
europai nemes gyökeres és sima vesszők
mélyen leszállitott árakon! Oltványok csere
90—100 frt. Mindenik a legkiválóbb bor- és csemegefajokból, fajtisztán, teljes jótállással. Ha a szállitmány a megrendelésnek meg nem felelne, úgy az oda- és visszaszállitási költséget, valamint a megrendelő által kifizetett összeget hiány nélkül azonnal visszafizetem. Igy mindenki ebbeli szükségletét az én költségemen hozzám szállitva tekintheti meg.

ÉLŐKERITÉS.

Gleditschia-csemeték és magvak.

Óriás tövisü, igen gyorsan fejlődő sövénynövények. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerités nevelhető pár év alatt, rendkivüli csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy, hogy a bekeritett részek teljesen kulcsosai zárhatók. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasitás mellékeltetik. Bővebb tájékozás végett szines fénynyomatu diszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kivül egy oly könyvet kap ezzel, ki czimét egy levelezőlapon tudatja, mely nincsen az a ház vagy család, a hol annak tartalmát haszonra ne forditanák, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Igy még azoknak is érdekében áll, kik rendelni semmit sem akarnak, mert benne számos oly kőzlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Diócsemeték. Kétéves, óriási jövedelmet biztositó voltánál fogva, ennek tenyésztése majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkivüli elterjedt.

Cim: **„Érmelléki Első Szőlőoltvány-Telep"**
Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Nyomatott Számmer Kálmánnál, Székesfejérvárott.